

ERVARINGEN MET DEN AANPLANT VAN LARIX
LEPTOLEPIS, PICEA-MENSIESII EN GROENEN
DOUGLAS TE FREDERIKSOORD

door

G. VAN LEUSEN.

In de afleveringen No. 9 en 10 van het Nederlandsch Boschbouw-Tijdschrift komen artikelen voor van de heeren Dr. A. A. Sprangers en B. Stoffel, omtrent de *Larix Leptolepis* en andere exoten.

Het wil mij voorkomen dat de mededeelingen die ik hier laat volgen van de te Frederiksoord verkregen resultaten belangstelling zullen vinden.

Larix leptolepis werd door mij in 1906 geplant in menging met Eik, *Picea Mensiesii*, Douglas, enkele *Nordmanniana*'s en *Pinus silvestris*.

De bodem was ontgonnen heide, welke 3 jaar beteeld was met landbouwgewassen.

In 1927 moest de *Pinus silvestris* geheel verwijderd worden omdat hierin veel sterfte kwam, en die het leven behielden vertoonden alle een verkeerden topvorm (appelboomkoppen).

De *Larix leptolepis* hebben thans een gemiddelde lengte van 11 m en een diameter op borsthoogte van 28 cm.

De *Picea mensiesii* hebben een gemiddelde lengte van 12 m bij een diameter op borsthoogte van 25 cm.

De *Douglas* een gemiddelde hoogte van 10 m bij een diameter op borsthoogte van 18 cm.

Abies Nordmanniana een gemiddelde hoogte van 10 m bij een diameter op borsthoogte van 19 cm.

Het bosch vertoont thans op 27-jarigen leeftijd nog een uitstekenden groei.

Op hetzelfde perceel werd een gedeelte uitsluitend beplant met *Picea Mensiesii* in plantverband $1,25 \times 1,25$ m. In 1929 werd dit hout opgemeten door den toenmaligen student aan de afdeling Boschbouw van de Landbouwhoogeschool F. W. Wessels, die berekende dat de toen aanwezige opstand per hectare van 2000 exemplaren een inhoud vertegenwoordigde van 230 m^3 per ha.

Omtrent *Larix leptolepis* nog het volgende: In 1910 werd een perceel heide geploegd en daarna zonder voorbouw of bemesting beplant met *Larix leptolepis*. Plantverband 1×1 m. In 1924 werd aan dunningshout verkocht per ha 40 m^3 hout, terwijl er toen staan bleef volgens opmeting van voornoemen heer Wessels per ha 118 m^3 hout.

Nadien zijn de *Larix* goed blijven groeien en hebben nu een gemiddelde lengte van 13 m bij een dikte op borsthoogte van 15 cm.

De takken van het dunningshout bleven in het bosch achter. De verwerking van deze takken gaat langzamer dan van groveden.

Dit boschje bevindt zich te midden van een *Pinus silvestris* aanplant en de groote voorsprong van *Larix* valt hier al zeer sterk op.

Een ander *Larixboschje* werd geplant in 1923 op onbemesten gespitten boschgrond met 2-jarige planten van eigen-gewonnen zaad van geselecteerde boomen. (Deze moeder-boomen waren 15 jaar oud). Dit bosch groeit zeer krachtig, de boomen vertoonen geen sabelvorm of spiraalvorm in den top en zijn thans 7 m lang bij een diameter op borsthoogte van ± 10 cm. Plantwijdte $1,50 \times 1,50$ m.

Een perceel boschgrond (vorige opstand fijnspar) werd gespit en zonder bemesting ingeplant met *Larix leptolepis* in 1907. Thans is de gemiddelde lengte 14 m bij een diameter op boschhoogte van 19 cm.

Wijlen de heer F. B. Löhnis plantte hier ongeveer 55 jaar geleden een paar perceelen *groene douglas* op zeer hoog grond van niet al te beste kwaliteit. Een perceel moest voor eenige jaren opgeruimd worden omdat het tengevolge van het vellen van een aangrenzend bosch te veel windschade geleden had. Het hout was van uitstekende kwaliteit (zeer dicht) en werd door ons als timmerhout gebruikt, terwijl de zwaarste stammen gebruikt werden als gebinten bij den bouw van boerderijen.

Het andere bosch groeit nog zeer goed, lengte der boomen 16,5 m, gemiddelde diameter op borsthoogte 26 cm.

In 1923 hebben wij een perceel door werkloozen gespitten boschgrond na een tusschenbouw van lupinen en daarna rogge, beplant met *groene douglas* en *Pinus silvestris*. In 1927 werd de *douglas* hevig aangetast door de zoogenaamde insnoeringsziekte, waarbij de laatste jaarscheut ongeveer ter halverhoogte afstierf, zoodat meer dan 50 % *douglas* opgeruimd en verbrand werd. Naar mijne meening is dan ook aanplant van *douglas* in het open veld niet aan te bevelen.

De *groene douglas* gebruiken wij hier op vrij groote schaal voor onderplanting van gedunde dennenbosschen en het is opmerkelijk hoezeer zij zich onder scherm ontwikkelen. Wij planten bij voorkeur in September en October.

Hoewel ik gaarne toegeef dat exoten van ± 25 à 30 jaar niet een leeftijd hebben dat men een afdoend oordeel kan vellen over hunne gebruikswaarde, voor den Nederlandschen boschbouw, meen ik toch dat men op plaatsen waar hiervoren omschreven exoten goed groeien, deze gerust kan aanplanten, want bijna zonder uitzondering produceeren zij in deze jaren méér en beter hout dan de *Pinus silvestris*, terwijl het boschbeeld belangrijk aantrekkelijker is dan het eentonige en zoo uiterst brandgevaarlijke grovedennenbosch.